

POSTANOWIENIE

13 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 13 grudnia 2023 r. w Warszawie
zażalenia T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie
z 23 sierpnia 2023 r., XXIII Gz 71/23 (XXIII WSC 24/23),
w sprawie T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o rozwiązanie podmiotu bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 14 stycznia 2022 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie rozwiązał T. spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. Pismem datowanym na 14 października 2022 r. uczestniczka wniosła o przywrócenie terminu do wniesienia skargi na orzeczenie referendarza; jednocześnie wniosła tę skargę. Postanowieniem z 3 listopada 2022 r. Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek o przywrócenie terminu i odrzucił skargę na orzeczenie referendarza. Uczestniczka zaskarżyła zażaleniem wspomniane ostatnio postanowienie (w części odnoszącej się do odrzucenia skargi), a zażalenie to zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z 17 marca 2023 r., doręczonym pełnomocnikowi uczestniczki w trybie art. 15zss⁹ ust. 3 zd. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji

kryzysowych (dalej: u.cov.); pismo umieszczono w Portalu Informacyjnym 31 maja 2023 r., a zwrócono je – wobec jego nieodebrania – 15 czerwca 2023 r.

Następnie, 16 sierpnia 2023 r., uczestniczka wniosła skargę kasacyjną od postanowienia z 17 marca 2023 r. Postanowieniem z 23 sierpnia 2023 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę. W uzasadnieniu orzeczenia wskazał, że wniesiono ją po terminie, który – wobec doręczenia odpisu postanowienia z uzasadnieniem w dniu 14 czerwca 2023 r. – upływał z dniem 14 sierpnia 2023 r. Nadto skarga była niedopuszczalna, gdyż stosownie do art. 519¹ § 3 k.p.c. w postępowaniu rejestrowym przysługuje ona jedynie od postanowień sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu lub wykreślenia z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji, tymczasem zaskarżone postanowienie dotyczyło kwestii formalnej, a nie merytorycznej.

Uczestniczka wniosła zażalenie na postanowienie z 23 sierpnia 2023 r., zarzucając naruszenie art. 386⁵ § 2 w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. (wskazanie na nieistniejącą jednostkę redakcyjną jak w oryginale) oraz art. 519¹ § 3 k.p.c. Skarżąca zakwestionowała przy tym przyjęcie, że skargę wniesiono po terminie, oraz uznanie, że zaskarżone postanowienie nie jest orzeczeniem w przedmiocie wpisu lub wykreślenia z rejestru, podczas gdy „skarżone orzeczenie jest postanowieniem co do przywrócenia terminu na wniesienie zażalenia w przedmiocie wykreślenia podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego” (błędne określenie przedmiotu wniosku o przywrócenie terminu jak w oryginale).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu mimo trafności pierwszego ze sformułowanych zarzutów.

Uczestniczka oczywiście trafnie wskazała na błędne obliczenie przez Sąd Okręgowy terminu na wniesienie skargi kasacyjnej. Z art. 15zss⁹ ust. 3 zd. 2 u.cov. wynika, że w przypadku braku zapoznania się z pismem zamieszczonym w Portalu Informacyjnym pismo uznaje się za doręczone po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w portalu informacyjnym. Sformułowanie „po upływie 14 dni” oznacza, że skutek doręczenia następuje dnia „piętnastego”; datą doręczenia jest dzień następujący po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w portalu

informacyjnym (zob. uchwała SN z 20 października 2023 r., III CZP 24/23). W konsekwencji postanowienie sądu drugiej instancji doręczono skarżącej dopiero 15 czerwca 2023 r. Skarga kasacyjna nadana 16 sierpnia 2023 r. została zatem wniesiona w terminie, gdyż dzień 15 sierpnia jest dniem ustawowo wolnym od pracy.

Powyższa okoliczność nie przełożyła się jednak na skuteczność zażalenia, gdyż zasadne było stanowisko Sądu Okręgowego o podstawach odrzucenia skargi kasacyjnej z drugiego ze wskazanych przez ten Sąd powodów. W sprawie trafnie zauważono, że art. 519¹ § 3 k.p.c. ogranicza dostępność skargi kasacyjnej w postępowaniu rejestrowym do ściśle określonych postanowień o charakterze merytorycznym. Postanowienie w przedmiocie oddalenia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi na orzeczenie referendarza sądowego nie jest postanowieniem „w przedmiocie wpisu lub wykreślenia z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji”; przedmiotem orzeczenia jest bowiem to, o czym rozstrzygnięto w jego treści.

Nie jest przy tym zrozumiałe twierdzenie skarżącej, która, wskazując na dopuszczalność wniesienia swej skargi kasacyjnej, w uzasadnieniu zarzutów zaliczyła do orzeczeń zaskarżalnych skargą kasacyjną „postanowienie w kwestii przywrócenia terminu do złożenia zażalenia na postanowienie odnoszące się do wykreślenia spółki z rejestru”, jako postanowienie, które „wpisuje się w pełni w zakres spraw dotyczących wpisu/wykreślenia z rejestru”. Rzecz nie tylko w tym, że – jak już wcześniej wskazano – skargę kasacyjną wniesiono od postanowienia o oddaleniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi referendarza, lecz także w tym, że opisane przez skarżącą „postanowienie w kwestii przywrócenia terminu” (z wywodów skarżącej wynika, że w istocie mowa o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu) nie może być zaskarżone zażaleniem, a kontrola postanowienia w przedmiocie odmowy przywrócenia terminu następuje jedynie na podstawie odpowiednio stosowanego art. 380 k.p.c.

Wydane w sprawie rozstrzygnięcie *de facto* zamyka skarżącej drogę do zakwestionowania wykreślenia jej z rejestru, jednak czyni to jedynie pośrednio; tymczasem w orzecznictwie zauważono już, że art. 519¹ § 3 k.p.c. umożliwia

zaskarżanie tylko tych orzeczeń, które bezpośrednio prowadzą do wpisu lub wykreślenia z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji (zob. postanowienie SN z 20 lutego 2014 r., I CZ 8/14). W judykaturze stwierdzono także, że nie ma podstaw do traktowania postanowienia o odrzuceniu skargi na orzeczenie referendarza w sposób analogiczny do postanowienia o odrzuceniu pozwu (zob. postanowienie SN z 19 lutego 2010 r., IV CZ 3/10), a zatem także, co się tyczy postępowania nieprocesowego, wniosku. Zaskarżone przez uczestniczkę postanowienie miało charakter formalny i nie dotyczyło wprost wpisu albo wykreślenia jej z rejestru, a zatem wniesiona w sprawie skarga kasacyjna była niedopuszczalna, a jej odrzucenie było zasadne.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia.

(M.M.)

[ał]